

LUD

Jornal polonez „LUD” publica-se á noite terça e sextas-feiras

Wychodzi dwa razy na tydzień: w wtorki i piątki, wieczorem.

Wydawca i Redaktor: Ksiądz Jan Pałka

Redakcja i Administracja otwarte są codziennie (prócz niedziel i świąt) od 8—11 godz. rano i od 1—6 godz. po południu.

PRENUMERATA: W Brazylii 16000 płatna z góry; w Argentynie 6 pezów w Polsce 14 zł; w Ameryce Północnej 2.50 dolary; w Urugwaju 4 pezy urugwajskie

Adres Redakcji: „Lud”: Kurytyba — Avenida Dr. Jayme Reis, Nr. 583
Adres dla listów: Kurytyba — Caixa postal 155 — Paraná — Brasil
Adres telegraficzny: Redação „Lud” Kurytyba

Ceny ogłoszeń: — Ogłoszenia tylko zgóry płatne.
Do 3 cm. szerokości przez 1 łam do 8 razy 5000
Od 1 „ „ „ 1 „ za każdy raz na stronie ogłoszeń 3300
Od rocznych ogłoszeń zgóry zapłaconych na stronie ogłoszeń 40 proc. zniżki
Od nekrologów 4 cm. szerokości przez 1 łam 3000
Ogłoszenia w tekście według umowy

CENA NUMERU 300 rejsów.

W Kurytybie do nabycia w sklepach pp.: R. Piękarza - Kubisa i Floreckiego.
W mieście São Paulo: w kioskach około poczty głównej; Estação Luz, Sorocabana i Braz.
W Porto Alegre: agent Grzegorz Kulesza - Filho, Rua do Parque 481.

Czy uda się uniknąć wojny światowej?

RZĄD HISPANJSKI JEST BEZSILNY WOBEC DWÓCH REWOLUCYJ: NARODOWEJ I KOMUNISTYCZNEJ

Rewolucja w Hiszpanii grozi naprawdę pokojowi całego świata. Nie jest to bowiem zwykła rewolucja domowa pomiędzy dwoma politycznymi stronnictwami, ale walka na śmierć i życie pomiędzy Hiszpanją narodową, katolicką, pravicową, a Hiszpanją komunistyczną, mocno lewicową, wrogą katolickiej tradycji hiszpańskiej.

W walce w Hiszpanii biorą udział wszyscy obywatele; nie ma obywateli obojętnych na wynik walki. Zwycięstwo w obecnej walce zdecydowanie przyszości Hiszpanii.

To, co się dzieje obecnie w Hiszpanii, nie pozostaje bez wpływu i na sąsiednie państwa i rządy.

Gdy z jednej strony Francja i bolszewja stara się wspomóc w walce komunistyczny rząd hiszpański, jako sobie bratni, posyłając samoloty, emulacje a nawet lotników, tak z drugiej strony, Włochy i Niemcy okazują chęć poparcia akcji prawicowych powstańców.

Francja jednakże prędko przejrzała niebezpieczeństwo, jakie może rozpaść pomaganie jednej, czy drugiej stronie, dlatego też zaprzeczyła pogłoskom, jakoby miała wspomagać rząd hiszpański, a następnie do wielu państw europejskich wysłała propozycję, ażeby żadne państwo nie interwenjowało w walce toczącej się w Hiszpanii.

Rząd polski, na przedstawioną przez przedstawiciela Francji, propozycję o nieinterwencji w walkach hiszpańskich, wyraził całkowitą zgodę.

Inne państwa jak Anglia, Włochy, Stany Zjednoczone Ameryki Północnej również przystąpiły na propozycję; oświadczyły się jedynie z odpowiedzią Niemcy, lecz wkrótce i rząd niemiecki przystąpił na propozycję nieinterwencji pod warunkiem, zwrotu samolotu zatrzymanego przez rząd hiszpański.

wieść ich do postulatów. Żołnierze zainstalowali się w pałacach arystokratów hiszpańskich, niszcząc je przytem bez miłosierdzia.

GLÓD W MADRYCIE
Życie w Madrycie jest bardzo trudne; dowód żywności jest ograniczony. Tytoniu nie można dostać. W niektórych dniach trudno jest coś kupić do zjedzenia. Żołnierze płacą nie pieniędzmi lecz bonusami. Komitet „Frontu Ludowego” zmusza właścicieli jadłodajni do żywienia od 20 do 100 a nawet 500 żołnierzy, za co dostają bezwartościowe bonusy, które ma zapłacić „prawica”.

Żołnierze otrzymują żołd w wysokości 80 pesetów tygodniowo (to jest około 200\$000). Liczba więzionych jest ogromnie wielka.

W MADRYCIE LUBIĄ FRANCUZÓW
Jak odnoszą się w Madrycie do cudzoziemców? Odpowiedź otrzymał dzieńnikarz następująco: „Co się tyczy członków „Frontu Ludowego”. Francuzi są tam dobrze widziani. Orkiestry tak cywilne jak wojskowe, gdy wykonują hymn hiszpański i międzynarodowy grają także Marsyljanke. Najliczniejsze oklaski wywołuje wśród publiki Marsyljanke.

Prawie już wszyscy Włosi i Niemcy opuścili Hiszpanję.

Potwory w ludzkim ciele

ZNĘCAJĄ SIĘ NAD OFIARAMI

Rio, 19. — Na pokładzie statku „Esquiline” płynącego do Rio Grande do Sul, przybyli z Hiszpanii kupcy Antonio Monaco i Rafael Radam.

Jeden z dziennikarzy zapytał p. Antoniego Monaco o wrażenia wywołane z Hiszpanii: „Nie mam słów — zaczął opowiadać p. Monaco — na opisaniu tak wielkich okrucieństw. Nazwał zwolenników „Frontu Ludowego” barbarzyńcami to wszystko miał. Wśród zbrodni które mogłem widzieć z okna domu w którym mieszkałem w Barcelonie, opowiem jedną scenę, która mią przejęta do głębi, tak była ona okropną. Do stułów latarni było przywiązanych kilka zakonnice, które miały rozprute brzuchy przez żołnierzy Frontu Ludowego. Były to zakonnice, które długie lata pracowały w szpitalach, gdzie ty-

ko czyniły dobre i pielęgnowały chorych.

Wśród hałasów, żołdactwo krzyczało, że ożni to dlatego, ażeby, we wnętrznosciach nie szczęśliwych kobiet, doszukiwać się jakichś zmysłowych występów przeciw moralności.

Po strasznych cierpieniach, zakonnice poodcinano głowy brzytwą, a ciała posiekano. Nigdy w mojej wyobraźni nie mogłaby powstać scena tak straszna.

Następnie p. Monaco dodał: Uciekliśmy z Barcelony na włoskim statku „Principessa Maria”, który zabrał 1000 osób narodowości włoskiej, 500 narodowości niemieckiej, a oprócz tego sporą liczbę Amerykanów, pragnących ożemprędzej uciec z tego piekła, w jakie przemieniła się Hiszpanja.

Powstańcy posuwają się naprzód

Burgos, 20. — Główna kwatery wojsk narodowych donosi: Operacje posuwają naprzód normalnie, z matematyczną regularnością.

Narodowa komisja podpisała dekrety upoważniający do nominacji na wyższe szano wiska podobieństwo, którzy przysiali natychmiast do ruchu powstańczego.

W prowincji Extremadura powstańcy zajęli nowych kilka wsi, przyozem odebrali 20 tysięcy karabinów wojskom rządowym, które uciekały.

Odprawiono uroczystą Mszę świętą na przeproszenie Pana Boga, za dzikie zniszczenie pomników Serca Jezusowego przez komunistów w Ferro de Los Angeles i Madrycie. Następnie odbyła się procesja po mieście.

Na froncie Somosierra i Guadarrama panuje spokój.

W prowincji Segowia w mieście Otero ubito 1 samolot. Wojsko pod Quipuzcoa posuwa się naprzód.

Wiadomości z Polski

Wzmocnienie sojuszu POLSKO - FRANCUSKIEGO

Co mówią i piszą o wizycie generała Gmelina w Polsce?

Warszawa, 20. — Generał Gmelin odjechał ze stolicy Polski do Paryża poprzez Wiedeń. Przy jego odjeździe, oddział strzelców oddał generałowi honory wojskowe.

Wieczorem, gdy generał Gmelin przechadzał się po Starym Ryńku, kwiecarki zgodały francuskiemu gościowi miłą owocą, zasypując go kwiatami.

Urzędowa wizyta generała Gmelina skończyła się; należy podkreślić, że prasa polska zgłosiła mu gorące przywitanie i ludność, wiwatując na jego cześć wszędzie gdziekolwiek się on pokazał.

Manifestacje te wykazują, że przymierze polsko francuskie odpowiada upodobaniom i pragnieniom ogromnej większości Narodu Polskiego.

General Rydz-Śmigły, szef wojska polskiego, dał do poznać, że wziął pod uwagę ten naszród duchowy ludności.

Przed wyjazdem, generał Gmelin oświadczył, że czuje się polskimi i Polaki.

nażupełnie zadowolonym z rozmów, które odbył z przywódcami polityki polskiej.

Chociaż o temacie rozmów zachowuje się głębokie milczenie przypuszcza się jednak, że rozmowy toczyły się w okolo obecnych wydarzeń politycznych i ich skutkach w odniesieniu do przymierza polsko-francuskiego.

General Rydz-Śmigły, od chwili, gdy po Marszałku Piłsudskim stanął na czele wojska poważnie zajął się powiększeniem sił obronnych kraju i ta sprawa również zapewne zajęła uwagę szefów dwóch wojsk.

Kraży tu pogłoska, że generał Sansonowice, główny szef sztabu wojsk rumuńskich ma przybyć wkrótce do Warszawy z wizytą oficjalną. Wszystkie te wizyty, uzupełnione bliską podróżą generała Rydza-Śmigłego do Paryża, wykazują, że wojsko polskie i jego szef rozumieją, że nie powinno się zaniebawić swych sojuszy, na których opiera się zewnętrzna polityka Polski.

FRANCUSKI GENERAL GAMELIN na grobie Marszałka Piłsudskiego

Warszawa, 20. — Generał Gmelin wyjechał do Krakowa, ażeby tam oddać cześć pamięci Marszałka Piłsudskiego.

Generał Gmelin, oświadczył, iż jest bardzo zadowolony z przyjęcia jakiego doznał tak ze strony władz jak i ludności w Polsce; powróci on zaraz do Paryża, gdzie przyjmie generała Rydza-Śmigłego, który odwiedzi Francją z okazji urządzania manewrów.

Na wielu uroczystościach generałowi Gmelinowi ludność biła oklaski.

Rocznica «Cudu nad Wisłą»

Warszawa, 19. — Stronictwa opozycyjne urządziły w całej Polsce wielkie manifestacje ku uczczeniu 16-lecia bitwy pod Warszawą, która to bitwa położyła kres marszowi wojsk bolszewickich.

Stronictwo Ludowe ujęło inicjatywę w urządzeniu ozych uroczystości, ażeby podkreślić rolę, jaką odegrali w tem zwycięstwie właścianie i ich szef, Wincenty Witos, ówczesny premier a dzisiejszy wygnaniec.

Między innymi, wspaniała uroczystość «Cudu nad Wisłą» odbyła się we wsi Wierzochostawice (powiat tarnowski) gdzie Wincenty Witos był przez długie lata wójtem.

Doszło do zaburzeń

Warszawa, 20. — Podczas uroczystości zorganizowanych przez Stronictwo Ludowe we Wierzochostawicach, zebrana tu ludność zburzyła i spalila posterunek policyjny.

Władze policyjne ażeby zaprowadzić spokój zmuroczystości zorganizowanych przez Stronictwo Ludowe w Wierzochostawicach, zebrana tu ludność zburzyła i spalila posterunek policyjny.

Groźby pod adresem prasy opozycyjnej

Warszawa, 20. — Generał Składkowski, premier rządu, zagroził prasie polskiej, że będzie stosował represje, jeżeli dzienniki będą nadal zakłacać atmosferę polityczną rozgłaszaniami fałszywych wieści.

Wesoraj, szereg dzienników, wszystkich odcieni, jeden obywatelski i jeden z opozycji, zostały zajęte za ogłoszenie przeobrażonych informacji oświadczenia Stronictwa Ludowego odbitego dnia 15-go b.m. oraz w sprawie popularności przywódcy ludowców, Wincentego Witos, obecnie przebywającego na wygnaniu.

skutku, autorzy oszczerczych artykułów zostaną zesłani do obozu koncentracyjnego w Bereznie.

Wypadku, gdyby powyższe ostrzeżenia rządu nie odniosły

Do Szanownej Kolonii Polskiej!

Niniejszym podajemy Szanownej Kolonii Polskiej do wiadomości, że w tych dniach objaliśmy skład i oficyny pod nazwą **SCHULZ Cia** i otworzyliśmy nową firmę:

Casa Cesar Schulz de Natel & Krueger

Polecamy się Szanownej Kolonii Polskiej, którą będziemy się starać obsłużyć jaknajlepszymi artykułami a uprzejmą obsługą.

NATEL & KRUEGER.

GDYNIA - AMERYKA

LINJE ŻEGLUGOWE S. A.

LINJA POŁUDNIOWO-AMERYKAŃSKA

Representanci na Brazylię: **Lamport & Holt Line**

Rio de Janeiro

Komunikacja na naszej polskiej linii okrętowej odbywa się regularnie polskimi okrętami:

»Pułaski« i »Kościuszko«

Rozkład jazdy jest następujący: **Z Polski do Ameryki Południowej:**

	s/s »Pułaski«	s/s »Kościuszko«	s/s »Pułaski«	s/s »Kościuszko«
Odjazd z Gdyni dnia	16/9/36	20/10/36	18/11/36	19/12/36
Przyjazd do Rio	5/10/36	9/11/36	7/12/36	7/1/37
Przyjazd do Santos	6/10/36	9/11/36	8/12/36	8/1/37

	s.s. Pułaski	s.s. Kościuszko	s.s. Pułaski	s.s. Kościuszko
Odjazd do Gdyni:	19.10.36	21.11.36	21.12.36	20.1.37
Z Santos w Gdyni	20.10.36	22.11.36	22.12.36	21.1.37
Z Rio de Janeiro	20.10.36	22.11.36	22.12.36	21.1.37
Przyjazd do Gdyni	9.11.36	12.12.36	11.1.37	10.2.37

Informacje i sprzedaż kart okrętowych z Polski i do Polski uskutecznia: **Agencia Poloneza do Viagens**, Avenida Rio Branco, 19, Rio de Janeiro. Firma **PARANPOL** (Emiliano, Kimak & Cia.) Kurytyba, Praça Col. Eness, 48, Caixa Postal, 111, Tel. 1761. **Agencia Poloneza de Viagens** rua Libero Badaró, 14, sala 33, w São Paulo. L. Wilkoszewski, rua 7 de Setembro 837, Caixa Postal 166 w Porto Alegre.

Poszukują się **FAMILIJO PRA-CY GOSPODARSKIEJ** na kolonii. Wynagrodzenie dobre. Zgłaszać się przy **Avenida João Pessoa 32**, przed południem od 9 - 10 w środę i czwartek.

Bronisław Ostoja Roguski
Adwokat
ulica Corrêa Dutra Nr. 131
Tel. 251394 - Rio de Janeiro.
PIANISTKA udziela lekcji muzyki.
Palácio Avenida - Depart 106.

Jak koloniści z Cruz Machado WSPÓŁPRACUJĄ Z CZYNNIKAMI RZĄDOWYMI W SPRAWACH GOSPODARCZO-HANDLOWYCH

P. Gubernator Manoel Ribas chcąc przyczynić się do gospodarczego rozwoju Stanu Paraná wogóle, a gospodarki hodowlanej w szczególności, powołał do życia organizację pod nazwą „Associação dos Criadores do Paraná” z siedzibą w Kurytybie przy Av. Rio Branco 116. Aby prace tego związku poszły po najdrowszej linii w pracy praktycznej P. Gubernator Ribas postanowił zebrać z całego stanu opinię samych zainteresowanych - a więc hodowców. W tym celu na dzień 27 maja 1936 roku, we wszystkich prefekturach zostały zwołane konferencje hodowców, na których sami hodowcy omawiali tematy z ich pracą związane, poczem opinię ustaloną przez tychże hodowców zabierał jeden delegat wybrany z terenu całego municyplum i dalał się nią na ogólnoparańskie konferencje hodowlanej, która pod przewodnictwem P. Gubernatora Ribasa odbyła się w dniu 1 lipca b. r. w Kurytybie. Na tej konferencji po przedyskutowaniu sprawozdań o potrzebach wszystkich municyplij, postanowiono powołać do życia specjalną organizację pod nazwą „Associação dos Criadores do Paraná”. Organizacja ta już istniejąca, cieszy się poparciem rządu stanowego i federalnego. Istnienie tej organizacji może dużo zawrzeć na gospodarce hodowlanej Stanu Paraná, a co za tem idzie, wywierać wielki wpływ na hodowlę zwierząt domowych przez naszych kolonistów. Dla tego uważylibym za stosowne, aby pisma polskie coś o tej organizacji napisały. Wszelkich informacji udziela

władze organizacji pod adresem Av. Rio Branco numer 116 (pierwsze piętro) w Kurytybie. Przy okazji wspomnę tylko, że obecnie wszelka pomoc rządu dla hodowców bydła, koni, świń, kur i t. p. odbywać się będzie jedynie za pośrednictwem tej organizacji. Organizacja, oczywiście, w pierwszym rzędzie chciałaby o dobro swych członków. Chciałaby z tego względu należałoby się zainteresować Tow. hodowców Stanu Paraná. Koloniści polscy z Cruz Machado, otrzymawszy urzędową wiadomość o mającej się odbyć konferencji hodowców w łabach municyplalnych, wydelegowali 4 ch przedstawicieli, którym imieniem Okręgowego Związku Polskich Towarzystw Rolniczych z Cruz Machado bronili ich interesów. Przedstawiciele kolonistów polskich wzięli bardzo czynny udział w konferencji hodowców, wywierając decydujący wpływ na sam przebieg oraz na wynik obrad. W konferencji w imieniu drobnych hodowców wzięli udział prof. Stanisław Wieloch, dyrektor Okręgowego Związku Polskich Towarzystw Rolniczych oraz trzej delegaci z wyboru, a mianowicie: pp. Kazimierz Federowicz, Stanisław Werus i Ludwik Jankowski. Ze strony wielkich hodowców brali udział fazenderzy: Dr. Oscar Teixeira Soares, dr. Antonio Gonzaga, Augusto Lima, Rivaldo Amazonas, Rodolfo Neumann i Romano Vieira Kublman. Konferencja przewodniczył p. ekt dr. Adalberto Pereira. W grupie fazenderów przewodniczył dr. Oscar Teixeira Soares, a gru-

LOTY NA SPŁATY

Sprzedam tysiące lotów za opłaceniem 10 procent a resztę na 2 do 4 lat spłaty bez procentu w dzielnicach Kurytyby: **Bairro Alto, São Jorge, Marumbi, Parolim, Guaira, Regina, Florestal** (Bacachery). Informacje: Av. Jayme Reis 583 od 8 - 9 i od 1 - 5. W niedziele Pracę Garbali 46 od 8 - 10 i od 1 - 3. N. B. Loty za gotówkę blisko centrum miasta o 3 minuty od tramwaju od 3:00\$ w górę. **Papugnie.**

Drzewka owocowe

Dr. Adolfo Bandazzo Posiada on ogromny wybór najrozmaitszych drzewek owocowych jak: gruszek, jabłonek i t. p. które na zamówienie z nadesłaną odpowiednią należnością dostarcza wprost do domu. Posiada gatunki gruszek: Kieffer Hybrid, Leocoda, Lincoln de Abril, Hespanha, Smith i t. d. Jabłonek: Primozia, Gano, Steyman Innesap, Gr. eminy Favorita, Williams, Bene de Canada, Paragon, Ameixa Wiksan, Golden Japan, Sta. Blond Plum. Zainteresowani winni się zgłaszać po informacje w Inspektoracie Rolniczym przy ulicy **Barão do Rio Branco 564** w Kurytybie u p. Inspektora **S. da Rocha Laurens**, lub u p. **João Nociti**, agenta wyżej wymienionego przy ulicy 15 de Novembro 387. Telefon 375 w Kurytybie.

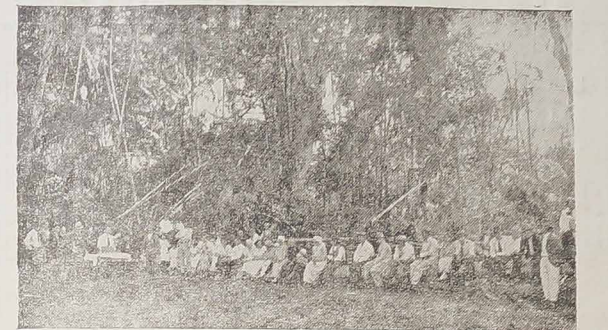
Empreza Constructora Universal Ltda.

Jezeli nabędziecie apolisę z Empreza Constructora Universal Ltda, posiadziecie własny dom i będziecie wolni od lokatorskiego. Empreza Constructora Universal Ltda. Rua 15 de Novembro 384, sobr. Kurytyba.

Klinika Dentystyczna

JAN SKAŁSKI
Chirurg - Dentysta
Wykonuje wszelkie roboty wchodzące w zakres dentystyki szybko, starannie i tanio. Przyjmuje w każdej chwili.
Rua Brigadeiro Franco N. 1985, róg Aquidabam - CURITIBA

Companhia de Terras do Norte Paraná

Otwarcie Szkoły Polskiej wśród lasu w kolonii Jacutinga LONDEINA Stacja kolejowa w Londrina ORLE

Druga Rezerwa Polska na ziemiach Komp. angielskiej Północnej Parany. Zapelnivszy w całości pierwszą rezerwę zwaną **Warta**, Kompanja zarezerwowała drugi obszar pod nazwą **Orle**, dla kolonizacji polskiej. **Orle** leży w odległości 14 km. od **Kolondji**, miasta nowego i stacji kolejowej i 8 km. od **Arapongas** także przyszłej stacji kolejowej, połączone z pysznymi drogami samochodowymi. **Orle** leży w dorzeczu rzeki **Pirapó**, na wysokości 600 do 700 m. ponad poziom morza. Ziemia pierwszorędna, z dobrą wodą, o wielkiej wydajności: kawy, bawełny, ryżu, kukurydzy, drzew owocowych etc. Teren falisty, zalesiony gatunkami drzew jak: **peroba, cabriuva, pau d'alho, cedr, palmito** i wieloma innymi świadczącymi o urodzajności ziemi. **ORLE** leżąc tak wysoko i nie posiadając bagien, niemożliwe mieć malarji. **Loty od 5 akrów w wwyż po cenie 500\$000** za akier gotówką lub **czteroletnie spłaty z 8 proc. rocznie** od pozostałego kapitału. Blizszych informacji udzielają: **COMPANHIA DE TERRAS NORTE DO PARANÁ** S. Paulo, rua 3 de Dezembro 48, caixa postal 2771. **LONDRINA.** Dyrekcja tejże Kompanji, **CAMBARA:** Paraná - **Ignacy Szańkowski**, główny agent tutejszy z **ORLEM** Kolonizacji polskiej, który wydaje bilety darmowe z **Cambará** aż na **Orle**. **Zapraszamy** wszystkich zwiedzić nasze Kolonie, bez obowiązku kupna z powrotem biletem darmowym!

DO FARBOWANIA WSZELKICH MATERJAŁÓW UWAŻA SIE ZA NAJLEPSZE

FARBY BAYER

Perfumy zagiamiczne
Kosmetyki
Pudry
Szminki
Brylantyny
„La no LUHM”
Pasty do zębów
Brylantyny
Różne wody pachnące i t. d.
Rua Blachucio 161 - CURITIBA

Komunikat

Związek zawodowego rolników Polskich w Brazylii. Niniejszym powiadamy rolników zamieszkałych na terenie stanu Paraná, że w ciągu najbliższych paru tygodni rząd stanowy parański sprawadzi sadzenia ziemiaków białych i żółtych ze stanu Rio Grande do Sul. Ziemiaki owe rozsprzedane maja być pomiędzy rolników po cenie 500 reisów za kilogram białych i 600 reisów za kilogram żółtych, przy czym należności za nie trzeba będzie płacić zaraz. Wobec powyższego prosimy naszych członków, że by w jaknajkrótszym czasie powiadomili Biuro Główne Związku Rolników, czy na powyższe sadzenia ziemiaków reflektują, jak też jaką ich ilość (białe, czy żółte) by nabyć chcieli. **W.** Kierownictwo Biura ZZRP.

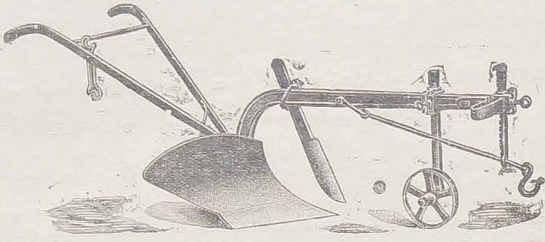
Wielka uroczystość na kolonji SANTA CANDIDA W DNIU 29-TYM B. M.

Nasza parafia i kolonja z bardzo wielką uroczystością obchodzić będzie w bieżącym roku dzień swojej Patronki św. Kandydy. Uroczystość ta przypada w sobotę, 29-go b. m. Budowa kościoła już ukończona i nabożeństwo odprawi się w nowej, okazałej świątyni. **Program:**
I. W niedzielę 29-go b. m. poprzedzającą uroczystość św. Kandydy, ostatnie nabożeństwo poezgualne z odpowiednim kanzalem w starym kościele. Po nabożeństwie błogosławieństwo Najśw. Sakramentem i suplikae.
II. W piątek, 28-go, we wigilję uroczystości o godz. 8, 30 uroczyste nieszpory i słuchanie spowiedzi św.
III. W sobotę, 29-go, w samą uroczystość:
1. o godz. 7-mej prymaria z komunją generalną,
2. o godz. 8 1/2 wotywa śpiewana,
3. o godz. 10-tej suma z kanzalem, wystawieniem Najśw. Sakramenta i procesją.
Po sumie smaczne szurasko w oieniu drzew tuż przy kościele. Następnie leńa, kolo azożęciela i różne niespodzianki, itd. Pragnienie będzie można zaspekoid przy dobrze zaopatrzonym bufecie. Przygrywać będzie nasza muzyka kolonialna. Cały dochód przeznaczony na spłacone długów, jakie jeszcze na kościele oiają.
IV. W poniedziałek zaś, 31-go b. m. o godz. 8-mej odprawi się uroczyste nabożeństwo żałobne z wigiljami i konduktem z wszelkimi zmarłych dobrodziejów, ofiarodawców, i parafjan naszych. Zapraszamy wszystkich rodaków, tak z Kurytyby jak i z dalszej i bliższej okolicy, naszych licznych przyjaciół, znajomych, krewnych do wzięcia udziału w naszych uroczystościach, a zwłaszcza w dniu świątecznym, w sobotę dnia 29-go b. m. **Komitet.**

Baczność ROLNICY

ZAPRASZAMY SZANOWNYCH ROLNIKÓW ORAZ ZAINTERESOWANYCH DO OBEJRZENIA NASZEGO TEGOROCZNEGO SKŁADU NARZĘDZI ROLNICZYCH.

Posiadamy wielki wybór **PLUGÓW** oraz różnych narzędzi rolniczych.

NAJNOWSZE MODELE PO CENACH BARDZO NISKICH.

Casa Metal

José Hauer Junior & Cia.

Curityba — Paraná

Rua 15 de Novembro 220.

Palace Hotel

KURYTYBA
Rua Barão do Rio Branco 62
Telefon 989 — 990
Caixa postal 463.
70 pokoi z wodą zimną i gorącą. 14 oddziałów z łożenkami prywatnymi, 2 windy. Salon dla restauracji, hala i bar.
KUCHNIA
PIERWSZORZĘDNA
Auta na stacji do dyspozycji dla gości.
Właściciel:
MARCIN JARUGA

Dr. Dante Romanó

AKUSZER - OPERATOR
Profesor, Operator Uniwersytetu. Były asystent szpitali berlińskich.

Leczy syfilis, drogi moczowe; djateryja.
Klinika dla Panien.
Leczy sztucznymi promieniami słonecznymi ultrafioletowymi.
Konsultorium: Farmacia Minerva (na 1-szym piętrze) od godz. 1 do 3-ciej po południu.
Praca Tiradentes 554.
Rezydencja:
Praca Senador Correia 4

CASA CESAR SCHULZ

de NATEL & KRUEGER
Curityba
Rua Barão Serro Azul 66-72
Fone 21.
BACZNOŚĆ! UWAGA!
Nowy i duży wybór książek do nabożeństwa w wszelkich oprawach i cenach.
Obrazy religijne każdego rozmiaru Różańce, Szkaplerze, Medaliki, Obrazki do książek do nabożeństwa, Lichtarze, Krzyże i figury do kaplic kościelnych i domowych, papiery jedwabne i inne rozmaitego koloru na choinki oraz do oprawy książek i t. d. Tabliczki, zeszyty szkolne, ołówki kolorowe, farby do malowania, piórniki, cyrkle i t. d.
Korzystajcie z okazji!
Wszelką sprzedaż po cenach zniżonych.
Drukarnia, Introligatornia i Fabryka pieczętek gumowych oraz metalowych.

Przedsiębiorcy i Kupcy ogłaszajcie w się **•LUDZIE•**.

Dra Regina Kleemann

Lekarz - Dentysta
dyplomowana
przez Uniwersytet Paranański.
Wykonuje wszelkie roboty w zakresie swej specjalności po najnowszym metodach i najnowszych aparatami.
Ceny dostępne wszystkim.
Konsultorium:
Praca Tiradentes Nr. 401.
nad Apteką Tiradentes.

Apteka Tiradentes

Aptekars
Kuno Kleemann
Jedyna
POLSKA APTEKA
w Kurytybie.
Największa
i najtańsza
w Stanie Parana
Curityba
Praca Tiradentes Nr. 398
Telefon 1084.

Jerzy Kossowski

SZYB S. Nr. 4.

Około dziewiątej wieczorem poczęła się kłajpa opróżnić. Brauner chciał zapłacić rachunek, ale mu Jaracz nie pozwolił. Zapłacili więc po połowie i już zbierali się do domu, kiedy przybył do nich sam właściciel restauracji, Jędrusiak i zaczął namawiać, by jeszcze zostali. Robił to tem gorliwiej, że nie udało mu się zatrzymać kilku lnych dobrych gości, mimo, że latał od stolika do stolika, zachęcał, przepijał, zagadywał, nakręcał nowy patefon i posyłał od gościa do gościa dwie wabliwe kelnerki.

Jędrusiak, widząc, że Jaracz nie namówił, przypłął się jak kleszcz do ozarniawego szlifera, na którego, według umowy, Jaracz kiwnął, stojąc już przy drzwiach wyjściowych.
— Zostańcie panie Antoni — przypochlebiał się restaurator.
— Sładzcie jeszcze na chwile, napijemy się piwa, pogadamy... Ja funduję.
— Co? gadanie? — wrócił się wesóły Brauner. — Gadanie to i ja zafunduję.
— Ech, kiedy idziemy z Jaraczem idziemy razem do samego domu — bronił się हुtnik.
— Razem przecie mieszkamy... Restaurator zwrócił się więc znowu do Jaracza, ale wierzcie wymówił się, że wczas rano musi wstać. Dał się namówić tylko sam Brauner, ale i to dlatego tylko, że w bokówce za bufetem dojrzał adwokata Geyera, znanego w mieście knajpiarza. Miał z nim jakąś sprawę do obgadania, więc skorzystał ze sposobności.
— Czego chciał od was Brau-

ner? — zapytał Skalak Jaracza, gdy się znaleźli na ulicy.
— Straube zaczyna wnet wiercić, więc Brauner chciałby coś przy tem zarobić.
— Żeby tylko was nie nabił w butelkę — osirzegł szlifier.
— Nie bój się. Jeszcze takie go nie było — wydał wargi pewny siebie Jaracz.
Deszcz ustał, ale zrobiło się za to dosyć chłodno. Skalak ujął Jaracza pod rękę i szli środkiem ulicy.
— Popatrz się chłopie — wskazał ręką Jaracz widniejącą z daleka luk oświetlonej bramy klasztoru kapucynów. — Jak biada, to do żyda, jak trwoga, to do Boga. Bał się taki śmierci i zafundował Panu Bogu takie elektryczne coś?
— Co takiego?
— To nie wiesz? Jeden dyrektor banku zachorował na kiszki. Wziął go lekarze krajowi i wykurowali. No i jak wstał, a był stabilusienki, bo mu podobno jedyna książka, tę ślepną wyciążł, tak zaraz tu przyszedł, wyprorowadził z sobą elekrotechnika i zafundował kasztorowi takie lampki nad bramą. Podobno ślubował se, że jak się z tej choroby wygrażbie, to zrobi tu taką jasność, no i zrobił. Świecił się od zmkroku do świtu, a on nawet płacił za to światło, ile się tylko wyświecił.
— Dobrze bogatemu. Bogaty nawet Panu Bogu może coś dać. Mnie ani na jedną świeczkę nie stać.
— Nie gadaj, nie. Robisz na fabryce, płacą ci...
— Dużo płacił. Wypada na mnie cztery złotych dziennie.

— Dobre i to. Lepsze niż nic. A jak premię weźmiesz, to się na cały kwartał obrządzisz.
— Ale czy wezmę!
— Cobyś ale miał wzięć! Janka mi mówiła, że na całej hucie niema szlifiera nad ciebie. Antek westchnął i wrzucił ramionami.
— Co mi z tego! Żeby mi płacili dniówkę, to mógłbym być pewny swego, ale nas płacą tak: przy dmuchawkach od małych rzeczy na luziny, a mnie na ten przykład na szlifierni od szafki. Toż ja muszę nieraz tydzień jedną rzecz robić, a jak przyjadę czasem coś trudnego to i miesiąc. No i takiem sobie wyliczył, że mi wypadła przeważnie czterzy złote na dzień, rzadko więcej. A jak mi tak kamień zagłęboko zajedzie, a szkło trzaśnie, to rozszynaaj chłopie na nowo! O niedawno, miałem wielki fiakon. Takie mi się ładne kwiaty na nim ułożyły, że mnie to aż cieszyło. Ochlałem jeszcze dorobić u spodu zakończenie. Puściłem kamień w ruch, przyłożyłem fiakon, a ta cholera przyski! Zostały mi w ręku czerepy. No i co? Zaczynać człowieku na no i wo! — Skalak splunął i zmył jakieś soczyste słowo.
Szli teraz wąską uliczką, prowadzącą wzdłuż klasztoru muru. Chodnik się skończył i zeszli znowu na środek gościnną. Skirelli wiewo i doszli do wąskiego miastka. Szczepan przystanął na chwile, zwrócił się ku rozslanym nad rzeką lylącom światła czuwających na wieżach wiertniczych i wydzignął rękę w kierunku kolana rzeki, okalającego w tem miejscu miasto:
— Tam idę jutro szukać ropy.
— Gdzie? Na Blich?
— Tak. Nieco dalej.
— Myślicie, że tam co jest?
— Tak.

— A jak to się dzieje, że wy mi się ruszać od naty.
— A przecie jeździłście dawniej po świecie.
— Ba! Byłem w Pensylwanji, a byłem i na Sumatrze, ale to było ze trzydzieści lat temu. Takiej duchoty, upały i wilgoci, jak na Sumatrze jużbym dals nie znosił. I tam też próbowałem różdkarstwa, ale mi jakoś nie szło tak, jak teraz. Młodszym był, więc i głupszy. A szkoda, że m wiedy nie miał takiego porządku w głowie, jak dziś, bo tam, człowieku, były i kopalnie miedzi, i ołowiu i inne! Bogaty kraj, tylko febra i malaria. Nieraz ludzie setkami marli, a mnie a! A przecie raz mnie złodziec zaczęła trząść. Akurat kontrakt mi się kończył, tam też i uciekł zaraz, aż się kurczyło. W tamtą stronę, to my przez dwa miesiące jechał, a z powrotem jechałem cztery, bom się pochorował po drodze. Ale jakem zjechał do Borysławia, tam odrozwiał. Jak ręką odjął.
— To jakieście jechali, okrętem?
— A jakżeś myślał? Z Hamburga okrętem jednym do Bomy, tak się nazywa taki indjański port, a stamtąd drugim.
— Toście smat światła widzieli.
— Widziałem, ale już więcej nie ciekaw. Na stare lata wystarczy mi Krosno.
Zabrali się powoli do domu i szli milcząc. Jaracz myślał nad tem, gdzie był i co widział, a Skalak na tem, gdzie nie był i czego jeszcze nie widział. Doszli szeroka, bitą drogą do Jaracza, gdzie Antek zajmował na fafcjce małą fabrykę; przystanęli chwilę w sieni, gdy otwary się drzwi Jaraczowego mieszkania. Stałemu u nich Janka.

(Ociąg dalszy nastąpi)

Sklep

Artykułów Spożywczych

Rocha Piekarza i Tomasza Kubisa

Kupujemy i sprzedajemy wszelkie produkty krajowe. — Posiadamy świeże towary spożywcze oraz napoje krajowe i zagraniczne.

SPRZEDAJEMY NAJLEPSZE

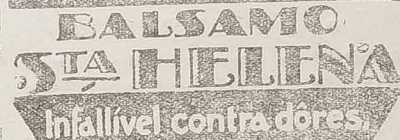
Nawozy Sztuczne i Makę Kostną

PRACA CORONEL ENEAS 30, RÓG SÁO FRANCISCO 37
obok Igreja da Ordem CURYTYBA

Wielki skład: Wapna, Cegieł, Posadzek, Dachówek Francuskich płaskich i okrągłych, Piasku, Cementu, Bur kamiennych różnej wielkości; sprowadza wprost z najlepszych i najtańszych Fabryk zagranicznych. Sztaby żelazne do betonu do budowl nowocześnie. Cement, oleje, farby, pokosty, oraz wszelkie przyrządy do ustępów, kafe, rury galwanizowane, dachówki ogniotrwałe.

Rodolpho Strobel

IMPORTOWIEC
PRACA CORONEL ENEAS Nr. 119 — Paraná
Curityba — Telefon 197.

leczy reumatyzm, bóle, piersłowe, bóle zębów uszu, neuralgji, kolki, świeże rany i t. p.
Lekarstwo używa się przez nacieranie.
Jest do nabycia we wszystkich aptekach.

„A VENCEDORA“

Fabryka cukierków i karmelków w najlepszych gatunkach i w psipierki owianych.
Cukierki malinowe, kokosowe, cytrynowe, ananasowe, truskawkowe, bananowe, miodowe i gumowe. — Pręc tych są jeszcze inne gatunki specjalne, nowego formatu, które w każdej chwili można nabyć po cenach bardzo przystępnych. — Uprasza się Szan. Rodaków o łaskawe przekonanie się, że są najtańsze i najlepsze w Kurytybie.
FRANCISZEK LAUCHOWSKI.
Curityba — Rua Cabral N. 451 — Curityba

Casa de Saude „São Francisco“

DOM ZDROWIA — KLINIKA PRYWATNA
DR. JORGE MEYER FILHO

Rua São Francisco N. 25 — Curityba
Specjalność: Operacje, leczenie chorób kobiecych, pomoc przy porodach zastosowanie sztucznego pneumatyora X przy osobach cierpiących na płuca. — Nowoczesny aparat Roetigena. — Diatermia. — Sztuczne promienie ultrafioletowe, słoneczne, Zyskopja i t. d. — Przyjmuje od godz. 10-tej do 11 i pół i od 1-5